

MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH NĂNG LỰC ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP MÔN TOÁN CỦA HỌC SINH CHO SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC TIỂU HỌC

ThS. LÊ THỊ TUYẾT TRINH*

Qúa trình hình thành năng lực đánh giá kết quả học tập (ĐGKQHT) môn *Toán* của học sinh (HS) cho sinh viên (SV) là sự phối hợp hài hòa giữa hai con đường cơ bản là giảng dạy các học phần trong chương trình đào tạo giáo viên ở các trường sư phạm và rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên cũng như không thường xuyên. Để giúp SV nâng cao năng lực kiểm tra, ĐGKQHT của HS, các trường sư phạm cần có biện pháp giúp SV nắm được ý nghĩa, mục đích cũng như vai trò của công tác kiểm tra, ĐGKQHT của HS trong dạy học. Căn cứ vào thực tiễn đào tạo SV ngành *Giáo dục tiểu học* ở các trường sư phạm hiện nay và yêu cầu của công tác kiểm tra, ĐGKQHT môn *Toán* của HS tiểu học, bài viết đề xuất một số hoạt động nhằm hình thành năng lực ĐGKQHT môn *Toán* của HS cho SV đại học ngành *Giáo dục tiểu học*.

1. Tập luyện cho SV cách xác định nội dung cần kiểm tra và soạn câu hỏi

Trong quá trình rèn luyện cho SV cách xác định nội dung cần kiểm tra, giảng viên (GV) có thể hướng dẫn SV xác định nội dung kiến thức cơ bản của bài học bằng cách: - Giao cho mỗi tổ một nội dung bài học hoặc nội dung của một phần, một chương và yêu cầu tổ đó xác định nội dung kiến thức cần kiểm tra. Các tổ SV thảo luận đi đến thống nhất, mỗi tổ cử đại diện báo cáo trước lớp. Sau đó, cả lớp tiếp tục thảo luận, góp ý bổ sung; - GV nhận xét, đánh giá trước lớp các nhận định của mỗi tổ để SV rút kinh nghiệm.

Ví dụ 1: Sau khi học chương: *Phân số - Các phép tính với phân số* (Toán 4, tr.106-139), GV yêu cầu SV xác định mục tiêu, nội dung kiến thức cơ bản trong chương này để xây dựng đề kiểm tra.

GV hướng dẫn SV dựa vào mục tiêu, nội dung kiến thức phần *Phân số - Các phép tính với phân số* để xác định những kiến thức cơ bản, đó là: *cách xác định phân số, hỗn số; cách quy đồng mẫu số, so sánh các phân số và thực hiện các phép tính với phân số*. Trên cơ sở đó, phân bố câu hỏi và tỉ trọng điểm phù hợp cho từng câu.

GV cũng cần rèn luyện cho SV biên soạn bộ câu

hỏi theo các mục đích đã xác định, như: - Tập luyện cho SV hiểu cấu trúc, ý nghĩa của các dạng câu hỏi trắc nghiệm trong dạy học toán ở tiểu học; biết đặt câu hỏi ứng với nội dung kiến thức cơ bản đã xác định,...; - Giao cho mỗi tổ một nội dung kiến thức, yêu cầu mỗi SV xác định kiến thức cơ bản, soạn các câu hỏi trắc nghiệm ứng với nội dung kiến thức đó; - Các tổ SV tổ chức thảo luận, thống nhất một số dạng câu hỏi tương ứng với nội dung kiến thức, cử đại diện nhóm trình bày trước lớp. Sau đó, cả lớp thảo luận; GV nhận xét, góp ý cụ thể về cách chọn dạng câu hỏi trắc nghiệm, nội dung, cấu trúc câu hỏi,...; - GV cần lưu ý cho SV: một nội dung kiến thức có thể ra nhiều câu hỏi khác nhau tùy theo yêu cầu và mục đích của GV muốn kiểm tra kiến thức hay kĩ năng để lựa chọn dạng câu hỏi phù hợp.

Ví dụ 2: Cho các số: 5362; 4321; 2050; 4212; 2229; 3576; 77827.

SV có thể đưa ra các cách đặt câu hỏi như sau: **Cách 1:** Nếu kiểm tra tính chất chia hết của các số, ta có thể chọn dạng câu hỏi điền khuyết. Chẳng hạn: Hãy chọn một trong các số đã cho và điền vào chỗ trống thích hợp:

- Các số..... chia hết cho 3
- Các số..... chia hết cho 9
- Các số..... chia hết cho 3 nhưng không chia hết cho 9
- Các số..... vừa chia hết cho 3 vừa chia hết cho 9

Cách 2: Nếu muốn kiểm tra kĩ năng tính toán của HS, ta có thể chọn dạng câu hỏi *Đúng - Sai*. Chẳng hạn: Số nào trong các số sau đây là kết quả đúng của tổng các số đã cho: A) 82684; B) 82685; C) 99577; D) 82685.

2. Tập luyện cho SV soạn đề thi theo quy trình chuẩn hóa

Để hình thành kĩ năng soạn đề thi kiểm tra môn *Toán* cho HS tiểu học, GV có thể hướng dẫn SV tiến hành soạn đề thi theo các bước: - **Bước 1:** Xác định

* Trường Đại học Đồng Tháp

nội dung kiến thức cơ bản cần kiểm tra; - *Bước 2*: Dự kiến kế hoạch phân bổ số lượng câu hỏi; - *Bước 3*: Soạn câu hỏi trắc nghiệm, tự luận; - *Bước 4*: Kiểm nghiệm kết quả các câu hỏi trắc nghiệm tự luận; - *Bước 5*: Hình thành đề thi và đáp án.

GV chọn nội dung bài học, tập luyện cho SV biết thực hiện các bước của quy trình soạn đề thi.

Ví dụ 3: Đối với HS đã học xong phần *Phân số - Các phép tính với phân số* (Toán 4; tr.106-139), GV yêu cầu SV soạn đề thi trắc nghiệm khách quan để kiểm tra kiến thức, kĩ năng, kĩ xảo của HS ứng với nội dung phần này, thời gian làm bài là 30 phút.

Khi thực hiện, GV cần lưu ý SV ở một số nội dung:

- Xác định nội dung kiến thức, kĩ năng cơ bản cần kiểm tra (xác định phân số, hỗn số; cách quy đồng mẫu số; cách so sánh các phân số; các phép tính với phân số). Dự kiến mỗi câu hỏi: 0,5 điểm; - Có thể liệt kê các đơn vị kiến thức cần kiểm tra, dự kiến đề thi gồm 20 câu hỏi được phân bổ như sau: khái niệm phân số (xác định tử và mẫu của phân số): 1 câu hỏi; xác định phân số (khi biết số phần tô màu của một vật hoặc khi biết thương và số bị chia hay số chia): 2 câu hỏi; đổi hỗn số thành phân số: 1 câu hỏi; cách rút gọn hai phân số: 1 câu hỏi; quy đồng mẫu số các phân số: 1 câu hỏi; cách so sánh hai phân số (có cùng tử số nhưng khác mẫu số, có cùng mẫu số nhưng khác tử số, khác tử và khác mẫu số): 3 câu hỏi; sắp xếp các dãy phân số tăng dần, giảm dần, tìm phân số bé nhất, lớn nhất: 2 câu hỏi; phép cộng phân số (khác mẫu số, cộng hai hỗn số): 2 câu hỏi; phép trừ phân số (khác mẫu số, hai hỗn số): 2 câu hỏi; phép nhân phân số với phân số: 1 câu hỏi; phép chia phân số (phép chia phân số cho phân số, phép chia một số cho phân số): 2 câu hỏi; tính giá trị biểu thức (biểu thức có chứa các phân số và các phép tính): 2 câu hỏi.

Căn cứ vào dự kiến các nội dung kiến thức, kĩ năng và phân bổ số lượng câu hỏi, SV có thể tiến hành soạn các câu hỏi trắc nghiệm và làm đáp án. GV giao cho mỗi tổ SV một nội dung kiến thức (một bài học hoặc một chương), yêu cầu mỗi SV trong tổ đều phải tiến hành ra đề thi trắc nghiệm theo quy trình. Các tổ thảo luận và hoàn chỉnh đề thi nộp cho GV; GV nhận xét, đánh giá trước lớp đề thi của mỗi tổ để SV rút kinh nghiệm.

3. Tập luyện cho SV biết phân tích kết quả học tập của HS để điều chỉnh phương pháp dạy học

SV cần tìm hiểu về các yếu tố có ảnh hưởng đến kết quả học tập của HS, chẳng hạn như: - Kế hoạch,

nội dung kiểm tra: - Tìm hiểu về đề thi; - Tìm hiểu công tác chấm thi; - Phân tích những sai sót trong bài làm của HS; - Tìm hiểu chương trình, SGK (đã phù hợp hay chưa).

Từ kết quả tìm hiểu các nội dung trên, GV tập luyện cho SV biết phân tích để tìm nguyên nhân vì sao kết quả học tập của HS còn yếu kém. SV tìm hiểu và có thể đưa ra các nguyên nhân sau: - Phương pháp học tập của HS chưa phù hợp, điều kiện hoàn cảnh gia đình của các em còn khó khăn; - Phương pháp dạy học của giáo viên chưa phù hợp (không phát huy tính tích cực của HS, giáo viên không xác định đúng trình độ nhận thức của HS nên đưa ra yêu cầu quá cao hoặc quá thấp;...); - Kế hoạch tổ chức thi chưa phù hợp; - Công tác tổ chức quản lí giáo dục của nhà trường chưa phù hợp, cơ sở vật chất, điều kiện học tập chưa đảm bảo làm ảnh hưởng đến KQHT của HS.

Qua tìm hiểu, phân tích tìm nguyên nhân dẫn đến kết quả học tập của HS còn yếu kém, GV hướng dẫn SV đề xuất các biện pháp khắc phục ứng với nguyên nhân gây ra.

ĐGKQHT môn *Toán* của HS ở các trường tiểu học là một quá trình thu thập thông tin về kiến thức, kĩ năng, thái độ học tập của HS một cách đầy đủ, chính xác để từ đó, giáo viên có sự điều chỉnh quá trình dạy học nhằm đạt hiệu quả cao hơn. Do vậy, các trường sư phạm cần chú trọng rèn luyện cho SV ngành *Giáo dục tiểu học* năng lực ĐGKQHT môn *Toán* của HS, giúp SV nâng cao hơn nữa năng lực chuyên môn cũng như nghiệp vụ sư phạm để phục vụ tốt cho công tác giảng dạy sau này. □

Tài liệu tham khảo

1. Trần Thị Tuyết Oanh. **Đánh giá và đo lường kết quả học tập**. NXB Đại học sư phạm, H. 2008.
2. Đào Tam - Trần Trung. **Tổ chức hoạt động nhận thức trong dạy học môn Toán ở trường trung học phổ thông**. NXB Đại học sư phạm, H. 2010.

SUMMARY

To help students improve their proficiency testing, evaluation of student learning, teachers' schools need to take measures to help students grasp the meaning, purpose and role of the audits the results of student learning in teaching. This paper presents some activities to improve of capacity assessment in mathematics learning outcomes of students in primary education accessible to current standards.